

Bestuurswetenschappen: platform voor interactie tussen praktijk en wetenschap?

Een reflectie op de rubriek 'Persoonlijk Meesterschap' in samenwerking met IKPOB

Albert Meijer

De afgelopen jaren hebben we in Bestuurswetenschappen in samenwerking met de stichting Innovatie, Kwaliteit en Professionaliteit van het Openbaar Bestuur (IKPOB) de rubriek 'Persoonlijk Meesterschap' gepresenteerd. In deze rubriek zijn onder andere bijdragen verschenen over het morele gezag van de overheid, publieke waardencreatie in netwerken en de kennisbureaucratie (zie de voorgaande bijdrage van Roel in 't Veld voor een volledig overzicht). Deze rubriek was voor de redactie van Bestuurswetenschappen een experiment. Wij wilden met de samenwerking met IKPOB meer invulling geven aan onze ambitie om inzichten op het grensvlak van wetenschap en praktijk beschikbaar te maken voor een breder publiek. In deze slotbijdrage wil ik in aanvulling op de bijdrage van Roel in 't Veld namens de redactie reflecteren op dit experiment.

Mijn overall conclusie is dat dit experiment zeer waardevol is gebleken. Deze waarde ligt vooral in de aard van de inzichten die naar voren werden gebracht. De bijdragen en ook de reflecties hierop vanuit de praktijk presenteerden zeer waardevolle inzichten over de rol en positie van individuen binnen het openbaar bestuur. Vaak gaan bestuurswetenschappelijke analyses eerder over systemen en processen, maar in de bijdragen in deze rubriek ging het veeleer over de rol en positie van individuele medewerkers. Albert Jan Kruiter en Roel in 't Veld gingen bijvoorbeeld uitvoerig in op het werken op het grensvlak van leefwereld en systeemwereld en wat dit vraagt van klantmanagers (BW 2014/4). De aandacht voor de rol van professionals in het publieke domein is belangrijk en verdient permanente aandacht in een blad als Bestuurswetenschappen. Ook werd in de bijdragen aandacht besteed aan grotere issues die soms in specifieke empirische onderzoeken niet voldoende in beeld komen. Een voorbeeld is de bijdrage over de kennisbureaucratie van Frans de Vijlder (BW 2014/3) waarin een groot debat over leerprocessen in bureaucratieën helder wordt weergegeven. En ten slotte geldt dat de bijdragen steeds prikkelend waren geschreven en onderwerpen behandelden die veelal nieuw zijn en van grote waarde voor de praktijk. De bijdrage over maatschappelijke meerwaarde creëren in netwerken van Karin Geuijen presenteerde bijvoorbeeld een zeer helder overzicht van het begrip publieke waarde en de spanningen die er spelen rondom het creëren hiervan in netwerken (BW 2014/1).

Tegelijkertijd liep ik als redactielid van Bestuurswetenschappen ook aan tegen een bepaald ongemak dat deze rubriek soms opriep. Dit ongemak kwam voort uit de volgende spanningen in deze vorm van kennisproductie:

- *Prescriptie versus analyse*. De kennis die in het kader van IKPOB werd ontwikkeld, had vaak een duidelijke prescriptieve component. Deze gaf wel steeds richtingen aan voor de praktijk en hierop werd dan ook steeds door practitio-ners enthousiast op gereageerd. De analyse waarop deze aanbevelingen wer-den gedaan, ontving soms echter minder aandacht. In veel artikelen in Bestuurswetenschappen is deze verhouding juist andersom: daarbij ligt er veel nadruk op de academische analyse maar is de prescriptieve waarde soms beperkt.
- *Meeslepende versus systematische argumentatie*. De stukken die in het kader van IKPOB werden ingezonden, waren vaak om meeslepende wijze geschre-ven. Er werd gebruikgemaakt van allerlei voorbeelden en verwezen naar grote debatten en ontwikkelingen. Tegelijkertijd merkte ik als redactielid dat ik soms de argumentatie nogal los vond en de relatie tussen de verschillende argumenten was mij niet altijd geheel duidelijk. Bij academische artikelen in Bestuurswetenschappen letten we juist zeer sterk op deze argumentatie, maar daar is de leesbaarheid soms weer een issue.
- *Rigor versus relevance*. De relevantie van de bijdragen was steeds groot en dat bleek ook weer uit de enthousiaste reactie van de practitioners. Verschillende bijdragen riepen echter ook vragen op over de wetenschappelijke stevigheid – *rigor* – van de gepresenteerde inzichten. De verbinding met de literatuur en ook met empirisch werk was losser dan in wetenschappelijke publicaties. In de meer academische publicaties geldt echter soms weer meer de vraag van relevantie. In dat opzicht was de redactie van deze rubriek steeds een oefening in het zoeken naar een juiste balans tussen *rigor* en *relevance*.

Daarmee resulteerde deze rubriek voor ons als redactie in een uitdaging. De belangrijkste vraag hierbij was op welke manier we de kwaliteit van de bijdragen wilden beoordelen. De kwaliteit was zonder meer steeds hoog in termen van pre-scriptie, presentatie en relevantie maar riep vragen op in termen van analyse, sys-tematiek en *rigor*. Dat is naar mijn mening ook steeds een kernvraag bij het opzoeken van verbindingen tussen wetenschap en praktijk: juist in deze verbin-dingen treedt dit spanningsveld naar voren. Het managen van deze spanning zag ik als mijn kerntaak als redactielid.

De mooiste opbrengst van deze rubriek komt duidelijk naar voren in de reflectie van Roel in 't Veld: het versterken van ons inzicht in transdisciplinariteit. Ik zie de noodzaak tot het ontwikkelen van transdisciplinaire kennis als een zeer belangrijke uitdaging voor ons vakgebied. Transdisciplinariteit is bij uitstek wat nodig is om manieren te vinden om kennis te produceren die zowel analytisch als prescriptief sterk is, die meeslepend maar ook systematisch is en rigor en rele-vance heeft. Bestuurswetenschappen moet de ambitie hebben om een platform te zijn voor niet alleen academische maar ook transdisciplinaire kennis en de samen-werking met IKPOB heeft helder laten zien wat hiervan de waarde is. Laten we dus, ook al houdt IKPOB op te bestaan, doorgaan met het plaatsen van dergelijke prikkelende bijdragen.